

**MAŽOSIOS LIETUVOS EVANGELIK LIUTERON BAŽNY I NETEKTYS IR B TIS
1944 – 1990 M.**

BAŽNY I PASTAT B KL II PASAULINIO KARO PABAIGOJE		
Bažny i pastatai sugriauti karo metais , vykstant m šiams		
1.	Piktup n	1944 m. spalio m n. m ši metu.
2.	Viešvil s	1944 m. ruden priart jus frontui.
Bažny i pastatai apgriauti karo metais ,vykstant m šiams		
1.	Karklinink	Karkl s – sen j gyventoj liudijimais buvo apgriautas bokštas, išdaužyti langai.
2.	Klaip dos miestie i	Išdeg .
3.	Klaip dos laukinink	Stogas buvo pramuštas aviacin s bombos, sienos apardytos toliašaud s artilerijos sviedini .
4.	Lauksargi	Pažeistas bokštas, sienos suvarpytos kulk .
5.	Natkiški	Numuštas bokštas.
6.	Nidos	Sugriautas rytinis bokštelis.
7.	Palei i	Karo pabaigoje truput apgadintas.
8.	Pašyši	Karo pabaigoje truput apgadintas.
9.	Priekul s	Hitlerininkai besitraukdami nukirto bažny ios bokšto virš n , kad rus kariai netur t steb jimo punkto, o rusai at j bažny i padeg - išdeg visas vidus.
10.	Ramu i	Karo pabaigoje truput apgadintas.
11.	Saug	Karo pabaigoje truput apgadintas.
12.	Smalinink	Frontui priart jus artilerijos sviedini apgadinta.
13.	Žuk	Buvo artilerijos sviedinio pramušta siena- žioj jo skyl
Bažny i pastatai nenukent j karo metais , vykstant m šiams		
1.	Dovil	
2.	Juodkrant s	
3.	Kairi	
4.	Katy i	
5.	Kint	
6.	Kretingal s	
7.	Pag gi	
8.	Plaškiai	
9.	Pliki	
10.	Ruk	
11.	Rusn s	
12.	Šilut s	
13.	Vanag	
14.	Verdain s	
15.	Vilkyški	
16.	Vyži	
Bažny i pastatai, nuniokoti karo metais, Raudonosios Armijos daliniams pastatus naudojant savo reikm ms		
1.	Dovil	1944 m. ruden Raudonosios Armijos artilerijos padalinys ia buvo k r s arklid . Kareivos altori nuvert , k rus nugriov , vargonus sunaikino, suolus išneš ir sudegino, šildydami prie laužo. O pasitraukdami dar išdauž langus.
2.	Kretingal s	pra jus frontui, rus kareiviai bažny ioje reng arklid .
3.	Lauksargi	1944 suniokotas interjeras , bažny ia paversta arklide.
4.	Vyži	1944 m. ruden pasirod raudonarmie iai bažny ioje reng lauko lignonin . Frontui nusiritus tolyn vakarus, ji liko išdraskyta, pribjauota.
1.	Juodkrant s	Raudonarmie i išdraskomi vargonai, vitražai, nuardoma sakykla, altorius, išnešiojami suolai, nuimamas varpas. Liko nuogos sienos.
BAŽNY I PASTAT B KL SOVIETINIŲ LAIKOTARPIU		
Bažny i pastatai apipl štai, nuniokoti raudonarmie i , srib ar kito tik jimo asmen grupi		
1.	Katy i	Atsik l liai iš kit region -durus buvo išpl štos, vertingesni daiktai išnešti, knygos išm tytos.
2.	Nidos	Raudonarmie iai nuniokojo -dingo paveikslai, sietynai, tr ko vargon vamzdži .

3.	Pliki	Stribai gav ginklus, savo akies taiklum lavino šaudydami bažny ios langus, duris, kryži . Tuo nesitenkindami, siverž vid aplauž altori , durtuvais subad vargonus.
4.	Ramu i	1944 m. pabaigoje maldos namus siverž “tikrojo, neklaidingojo tik jimo” atstovai iš Žemaitijos nuniokojo bažny i ir išvog inventori . Pagrob .
Bažny i pastatai, nukent j karo metu, sugriauti sovietiniu laikotarpiu		
1.	Karklinink	Visai nugriauta, greta sik rus kariniam sovietiniam poligonui.
2.	Klaip dos miestie i	Visai nugriauta, jos vietoje pastatyta parduotuv , o altoriaus dalyje rengta viešoji išviet .
3.	Klaip dos laukinink	Visai nugriauta 1958 m. ir jos vietoje pastatytas Nept no restoranas, altoriaus dalyje rengta virtuv ir pan. patalpos.
4.	Natkiški	Pastatas visiškai nugriautas.
5.	Palei i	Visai nugriauta 1957 m. Šventoriuje kurdintas kvedžio namas su tvartu.
6.	Priekul s	Apie 1957-1958 m. nuardyta, o plytos panaudotos statyboms. Toje vietoje buvo rengta poilsio aikštel su žaidimo atrakcionais.
7.	Smalinink	Prireikus plyt , nuardyta.
Bažny i pastatai sovietiniu laikotarpiu naudoti ne pagal paskirt ir sunaikinti		
1.	Kairi	Buvo paversta sand liu, v liau visai nugriauta, jai atsid rus soviet karo poligone.
Bažny i pastatai sovietiniu laikotarpiu naudoti ne pagal paskirt ir suniokoti		
1.	Dovil	rengtas gr d sand lis.
2.	Juodkrant s	Paversta sand liu, v liau muziejumi.
4.	Katy i	1953 m. rengtas kino teatras.
6.	Kint	Nuo 1953 m. rengtas sand lis, v liau parod -koncert sal .
7.	Kretingal s	rengtas sand lis.
8.	Nidos	rengtas Neringos istorijos muziejus.
9.	Pag gi	rengtas 1946 m. gr d sand lis, v liau kino teatras. Buvo nugriautas bokštas.
10.	Pašyši	kurti kult ros namai.
11.	Plaški	rengtas pieno pri mimo punktas, v liau sand lis. Buvo nugriautas bokštas
12.	Rusn s	rengta sporto sal .
13.	Žuk	rengtas gr d sand lis.
Bažny i pastatai sovietiniu laikotarpiu naudoti pagal paskirt		
1.	Katy i	1958 m. partijos komitetas gr žino pastat .
	Kint	Iki 1953 m.
2.	Lauksargi	
3.	Pliki	
4.	Saug	
5.	Šilut s	
6.	Vanag	
Kita		
1.	Priekul s	Naujoji evangelik liuteron bažny ia kurta buvusioje parapijos sal je.
2.	Ruk	1945 metais perduota Romos katalik bendruomenei. Sovietiniu laikotarpiu kilo gaisras nuo netvarkingos elektros instaliacijos- buvo deginamos pernakt elektrin s žvak s; bažny ia išdeg , liko be stogo.
3.	Lauksargi	Parapijie iai cementu padeng vis bažny ios pagrind – po juo liko originalus XIX a. plyt grindinys.

Lentelei sudaryti naudota literat ra:

1. *Mažosios Lietuvos enciklopedija*. T. 1. Vilnius, 2000.
2. *Mažosios Lietuvos enciklopedija*. T. 2. Vilnius, 2003.
3. *Mažosios Lietuvos enciklopedija*. T. 3. Vilnius, 2006.
4. *Mažosios Lietuvos enciklopedija*. T. 4. Vilnius, 2009.

Internetas:

1. *Parapijos istorija*. <http://www.liuteronai.lt/Parapijos>.
2. Karallus, Hans Paul. *Die evangelischen Kirchen im Memelland* [interaktyvus]. [ži r ta 2010 m. spalio 24 d.]. Prieiga per internet : http://memelland-adm.de/archiv09_00.html.

